

Dierenarts Maarten Pieterse legde basis voor fokkerijtechniek ovum pick-up

Fascinatie voor nieuw leven

Veel melkveehouders kennen dierenarts Maarten Pieterse als uitzonderlijk bedreven vruchtbaarheidsspecialist. In juni neemt 'de dierenarts die elke koe drachtig krijgt' na 39 jaar afscheid als universitair docent aan de faculteit Diergeneeskunde in Utrecht.

tekst **Jorieke van Cappellen**

De telefoon van Maarten Pieterse gaat over en het interview wordt onderbroken. 'Loop je even mee? Eén van de merries moet ik nu behandelen zodat ze morgen geïnsemineerd kan worden.' Maarten Pieterse is een praktijkdierenarts pur sang. Ondanks een recente schouderoperatie door een valpartij met zijn racefiets schiet hij met een niet aflatend fanatisme voor weer een nieuw 'probleemgeval' in zijn laarzen. 'Ouderwets' opgeleid in zowel gezelschapsdieren als landbouwhuisdieren kan de dierenarts en universitair docent aan de faculteit Diergeneeskunde in Utrecht terugkijken op een kleurrijke carrière. De fascinatie voor het dierenartsenvak was er al vroeg. Pieterse: 'Mijn vader was architect en mijn moeder een

Tijdens zijn studie Diergeneeskunde ontstond de interesse voor vruchtbaarheid en verloskunde. 'De afdeling verloskunde in Utrecht was het leukst, want daar was altijd actie, dag en nacht. Tweelingkalveren, gecompliceerde keizersnedes. Er werd keihard gewerkt.'

Stiermoeder Feikje 29

Bekend als 'de dierenarts die alles drachtig krijgt' wist Pieterse keer op keer vaak opgegeven topdieren nog drachtig te krijgen. Wat is het geheim? Pieterse denkt na. 'Ik heb een oneindige fascinatie voor de geboorte, het nieuwe leven. En ik ben een fanatiek persoon, die altijd met alles wil winnen. Met sport, met mijn fokproducten bij de paarden en schapen, met boeren. Maar

beeld van de baarmoeder, de dracht en eierstokken en mogelijke afwijkingen.' Pieterse ontwikkelde ook de nu veelgebruikte fokkerijtechniek ovum pick-up, een techniek waarbij eicellen uit de eierstok worden gehaald om buiten de koe bevrucht te worden.

Stiermoeder Feikje 29 (v. Triple Threat) is een van de bekendste koeien waarvan Pieterse nog kon zorgen voor nakomelingen. 'Feikje 29 was een interessante stiermoeder vanwege haar roodbontfactor, maar ze kregen haar niet meer drachtig. Ik wilde het per se proberen en kocht haar. Dankzij een geslaagde ovum pick-up fokten we uit haar onder meer de rode stieren Feikje's Rising Star en Feikje's Red Lion', zegt Pieterse vol trots.

'Ik ben fanatiek en wil altijd met alles winnen'

hardwerkende vrouw en zij gaven mij hun grote liefde voor dieren mee. Ze waren bevriend met een dierenarts van de praktijk in de buurt. Als tienjarig jongetje mocht ik al mee met de rondes langs de boeren. Ik vond het magisch.'

Kaas van eigen jersey

Op zijn kleine boerderij in Westbroek, bij Utrecht, houdt Maarten Pieterse paarden, honden, schapen, kippen en een jerseykoe die hij twee keer per dag melkt. 'Ik ben gek op jerseys, ze hebben zulke mooie koppen en de kalfjes zijn net hertjes.' Van de melk van zijn jersey maakt Pieterse zelf boter en kaas. 'Het kost wat werk, maar het is echt lekker hoor.' De verscheidenheid aan dieren typeert de brede interesse van Pieterse. 'De koeien zijn mijn werk, mijn schapen zijn mijn hobby en de paarden zijn mijn grote liefde', vertelt Pieterse, die bevlogen paardenfokker is. 'Alleen werk ik liever met boeren dan met paardenmensen. Veehouders zijn zakelijker en nuchterder.'

ook met trompetspelen. Ik wil heel graag een goed product neerzetten. En ze zeggen wel dat ik bovengemiddeld goed kan voelen', grapt hij, waarna hij serieus vervolgt: 'Het goed voelen en beoordelen van de baarmoeder en eierstokken is wel een kunst op zich.' Dieren drachtig krijgen betekent volgens Pieterse niet snel opgeven, niet bang zijn, systematisch werken en telkens naar nieuwe oplossingen zoeken. 'In onze kliniek hadden we een paar stallen vol met dure topkoeien die men niet meer drachtig kreeg. Ik voelde en scande sommige dieren dagelijks, om vat te krijgen op hun cyclus. Bij het ene dier voldeed het schoonmaken van de baarmoeder, maar ik opereerde bijvoorbeeld ook vergroeiingen in de baarmoeder.' Pieterse stond aan de basis van echoscopie (scannen van de baarmoeder) bij runderen, wat de ontwikkeling van de moderne fokkerijtechnieken in een stroomversnelling bracht. 'Met echoscopie kreeg je een veel betrouwbaarder

Vertrouwen van de boer

In zijn loopbaan zag Pieterse de vruchtbaarheid van de huidige holsteinpopulatie afnemen. 'Wij eisen veel van koeien en daardoor is de grens tussen gezond en niet gezond dun. We moeten niet willen streven naar een productie van 10.000 liter melk als we de koe ook heel snel drachtig willen hebben.'

Vruchtbaarheidsbegeleiding is een taak die echt bij het dierenartsenvak hoort maar is meer dan het drachtig verklaren van een koe, vindt Pieterse. 'Er wordt in de opleiding voor dierenarts veel aandacht besteed aan bedrijfsmanagement, maar je hebt nooit een situatie dat er geen kreupele of zieke koe is. Met goede praktische vaardigheden houd je het vertrouwen van de boer. Het mag niet zo zijn dat de boer de inseminator belt omdat hij geen vertrouwen heeft in zijn dierenarts.'

Lesgeven zit de dierenarts in zijn bloed. en Pieterse prijst zichzelf dan ook gelukkig dat hij kennis mocht overbrengen op studenten. Gepassioneerd als hij is, zal de agenda er de komende jaren niet lichter op raken. 'Feitelijk blijf ik hetzelfde werk doen, maar dan als zzp'er. Het helpen van studenten, dierenartsen en veehouders geeft mij enorm veel positieve energie.'